

مسلمانان در ماه مبارک رمضان از خدا چه بخواهند؟

ماه مبارک رمضان، ماه نیایش و ماه عرض نیاز و طلب حاجت، از درگاه خدای بی نیاز است. اکنون که در ماه مبارک رمضانیم و بر سر سفره خدا می نشینیم و شبهای قدر را در دسترس داریم، از خدا چه بخواهیم؟ کدامین حاجت را بخواهیم که جانشین همه حاجتها و نیازهای ما باشد؟

برگزاری مهر- گروه دین و اندیشه: ماه مبارک رمضان، ماه نیایش و ماه عرض نیاز و طلب حاجت، از درگاه خدای بی نیاز است. اکنون که در ماه مبارک رمضانیم و بر سر سفره خدا می نشینیم و شبهای قدر را در دسترس داریم، از خدا چه بخواهیم؟ کدامین حاجت را بخواهیم که جانشین همه حاجتها و نیازهای ما باشد؟ کدام حاجت ما اگر برآورده گردد، اساس برآورده شدن همه حاجتها و نیازهای ما خواهد بود؟ همه مومنان در این ماه مبارک، باید از این نکته حساس، غفلت نورزند یعنی باید نیاز اصلی و کارسازترین درخواست خود را بشناسند. این درخواست را براساس دقت در آموزه های اسلام، به سادگی می توان تشخیص داد. برای توضیح مطلب، مقدمه کوتاهی را می آوریم.

اسلام، این دین جاودانه و انسان ساز، دو ویژگی مهم دارد که عبارتند از عقلانی بودن اصول و مبانی آن، و سیاسی و اجتماعی بودن تعالیم آن. از اینجاست که مسلمانان، در مدت چهار یا پنج قرن، بر اساس عقلانیت و توجه به سیاست و جامعه، تمدنی پدید آوردند که در دنیای آن روز، به عنوان یک تمدن جدید شناخته شد. اروپاییان، جهان اسلام را دنیای مدرن می نامیدند. در این دنیای جدید، هم علم رشد کرده بود هم زندگی اجتماعی سامان یافته بود. اما چراغ عقلانیتی که در جهان اسلام روشن بود، از قرن ششم، به خاموشی گرایید. اگرچه همین چراغ به وسیله ابن سینا و ابن رشد، چراغ دیگری را در مغرب زمین روشن کرد که دانش و تمدن جدید مغرب زمین، از پرتو همین چراغ پدید آمد. (راسل، تاریخ فلسفه، ج2، فص10).

دریغا که مسلمانان، این چراغ را در جهان اسلام، بسیار کم نور گردانیدند. به همین دلیل در دنیای جدید به جای آنکه بارزترین نمونه علم و دانش و زندگی مدنی در جهان اسلام، تحقق یابد، مسلمانان به شدت گرفتار جهل و جمود و اختلاف و درگیری شده اند به گونه ای که وضع جهان اسلام، اکنون بسیار اسفبار است. یادآور می شوم که بارزترین نشانه رشد جامعه ها از نظر دانش و مدنیت، توانایی آنان در مدیریت اختلاف هاست. چنانکه اسلام مدیریت اختلاف را یکی از نعمت های بزرگ می داند که آن را اسلام برای جامعه بشری به ارمغان آورد. (آل عمران103).

دریغا که جهان اسلام، هم اکنون دچار اسفبارترین نوع اختلاف مذهبی و سیاسی شده است. با توجه به شرایط کنونی مسلمانان مهمترین نیاز آنها، آگاهی و خردورزی است. مسلمانان در این ماه مبارک، باید از خدای مهربان، عقل و آگاهی بخواهند تا بر مشکلات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی خود پیروز شوند و بتوانند نمونه ای از اعجاز عقل و آگاهی در جهان امروز باشند و بارزترین نشانه توسعه آگاهی و مدنیت را در مدیریت اختلافها نشان بدهند و تماشاگر و حتی آتش افروز جنگها و خونریزها نبوده و مدام با یکدیگر درگیر نشوند. با رشد آگاهی و دانایی است که می توان اختلاف را مدیریت کرد، مدیریت اختلاف در جهان امروز، نیازمند آن است که:

اولا- عقل ما مسلمانان راهنمای زندگی مان باشد نه احساسات آلوده به تعصبات گوناگون.

ثانیا- تصمیم گیریها را از عوام به خواص منتقل سازیم، یعنی مدیریت جامعه را کارشناسان متخصص برعهده داشته باشند نه عوام احساساتی و متعصب. ما باید تصمیم ها را از میدان جنگ و میدان تظاهرات به پارلمانها، احزاب و انجمنها، یعنی ستادهای کارشناسی جامعه، منتقل سازیم و جای جنگ و ستیز و خشونت و حمله را به عقلانیت و استدلال و سازش و تفاهم بدهیم.

ثالثا- هدفهای خود را نه هدف های فردی و شخصی، قومی و قبیله ای بلکه هدفهای امنیت و آسایش کل جامعه، قرار دهیم. به گونه ای که هرکسی سود جزئی خود را در سود کلان جامعه، به دست آورد، نه آنکه به خاطر سود خود، امکانات جامعه را از اقتصاد تا فرهنگ و از قدرت سیاسی تا آبروی بین المللی به خطر اندازد.

بنابراین اصلی ترین نیاز ما، آگاهی و عقل است که اگر داشته باشیم، همه چیز داریم و اگر نداشته باشیم، هیچ چیز نخواهیم داشت. از اینجا است که خداوند به رسول خود، دستور می دهد که از خدا بخواهد تا بر دانایی وی بیافزاید. بگو: پروردگارا! بردانایی ام بیفز (طه 114) این بحث را با بیتی از منطق الطیر عطار به پایان می بریم. آنجا که پرندگان از راهنمای خود هدهد می پرسند که اگر به حضور حضرت حق برسیم، از او چه بخواهیم؟ و هدهد جواب می دهد: مرد را درخواست آگاهی به است کو ز هرچیزی که می خواهی به است.